

سبک زندگی از منظر امام حسن مجتبی (ع)

زهرا محققیان^۱

محسن صمدانیان^۲

این مقاله، سبک زندگی از منظر امام حسن (ع) را بر اساس روش‌شناسی خاص، مورد بررسی قرار داده است. ضرورت این تحقیق در ارائه الگوی زندگی برای تحقق سبک زندگی اسلامی، در سیره اهل بیت (ع) است.

در همین راستا، مفهوم سبک زندگی، سبک زندگی دینی، امام حسن مجتبی و سبک زندگی، نگرش (نسبت به خدا، به زندگی، به خود)، گرایش (توجه به رفتارهای فردی و خودسازی)، عبادت، تفکر، انس با قرآن، دعا کردن، مدیریت زمان، کنترل خشم، صبر، خودآرایی، آداب غذا خوردن، کنش (رفتارهای اجتماعی) رسیدگی به امور مردم، انفاق و صدقه، حسن معاشرت با دیگران (صلح و دوستی)، بخشش و عفو دیگران، وفای به عهد، عیادت از مریض، آیین دوست‌یابی، شرکت در مجالس مذهبی (مسجد)، مشورت در امور و راستگویی و صداقت در زندگی، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

در این مقاله آمده است: «دین آثار عمیقی را در اندیشه و روح انسان‌ها پدید می‌آورد که در پرتو آن، نظام شناخت‌ها و باورها، ارزش‌ها و گرایش‌ها، رفتارها و کردارهای انسان تغییر، استعدادهای درونی و فطری او شکوفا و در نهایت در مسیری ویژه به تکامل می‌رسند. دین در رابطه‌ای طولی، فرهنگ جامعه

۱. دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان.

۲. استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان.

را شکل می‌دهد. فرهنگ نیز نظام معنایی خاصی را برای زندگی فردی و اجتماعی تعریف می‌کند که مجموعه‌ای از الگوهای خاص برای زندگی است که سبک زندگی را پدید می‌آورد. اگر بخواهیم وجوه گوناگون سبک زندگی را در چارچوب آموزه‌های دین اسلام، مطالعه کنیم، باید به بررسی جنبه‌های متعدد و متنوع سبک زندگی در سه دسته کلی نگرش، گرایش و کنش بپردازیم».

در نتیجه، روشن می‌شود ترویج و تبلیغ سبک زندگی الگوهای اسلامی و دینی، به عنوان قرآن نطق و مصادیق عینی و ملموس از سبک زندگی دینی، علاوه بر تصحیح و پالایش نگرش و باورهای آدمی، می‌تواند رفتارها و سلاقی او را به سوی گزینش سبک زندگی اسلامی گشانده و تا بدانجا سوق دهد که حتی استراحت و تفریح را نیز به زمینه‌ای مناسب برای تلاش و تقرب بسوی خدا تبدیل کند. از نظر امام حسن (ع)، نوع نگرش و بینش آدمی و به طور کلی اعتقادات او نسبت به خدا، خویشتن و زندگی، نقش بسیار مؤثری در شکل‌گیری هویت و گرایش‌های فردی و کنش‌های اجتماعی او دارد. دینداری، مدیریت جسم، زمانمندی، اهتمام به امور مسلمین، صداقت و حسن معاشرت در برخورد با سایرین، در پرتو اعتقاد به یکتایی معبود، ضمن تقرب انسان به بارگاه الهی، سعادت دنیوی و اخروی او را تضمین می‌کند. بنابراین برای داشتن یک سبک زندگی دینی، باید با توجه به الگوهای معرفی شده در دین، به اصلاح بینش، نگرش و کنش‌های خویش پرداخت.

واژگان کلیدی

بینش، کنش، گرایش، سبک زندگی، اسلام، امام حسن (ع).

